

Een voorstel voor vernieuwing

(een aanzet voor structuurwijziging)

Aan de leden van de kerkenraad van de
Protestantse Gemeente te Best, Oirschot en de Beerzen

Best, 20 januari 2009

Geacht college,

Hierbij bieden wij u dit voorstel voor vernieuwing aan. Het is een adviesnota voor een vernieuwde organisatie van het werk van onze gemeente. Het stuk is geschreven als antwoord op de opdracht van de kerkenraad om de organisatie taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden te beschrijven bij toepassing van het Model Son.

In de kerkenraadsvergadering van 20 november 2008 werd deze nota behandeld waarna de kerkenraad na bespreking van het wijzigingsvoorstel van de Plaatselijke Regeling op 29 januari 2009, besloot om dit voorstel te accepteren en met instemming te agenderen voor het gemeenteberaad in maart/april.

De werkgroep Samen Besturen

Henk van Eijken, ouderling-kerkrentmeester

Henk Hendriksen, preses kerkenraad

Wouter de Jong, ouderling, voorzitter pastorale raad

Kees Maurice, lid V&T

Alef Schippers, diaken, voorzitter diaconale raad

Wim Steenks, gemeentelid,

Marjo de Vos, lid taakgroep eredienst

Ingrid Wijnhorst, lid taakgroep jeugd

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
2. OPDRACHT	4
3. PLAN VAN AANPAK	5
4. NAAR EEN ANDERE ORGANISATIESTRUCTUUR	6
5. TAAKGROEPEN WORDEN AMBTSGROEPEN	8
6. KERKENRAAD	9
7. PLAATSELIJKE REGELING AANPASSEN	10
8. WAAR LIGGEN DE GRENZEN EN BEVOEGDHEDEN VAN HET AMBT?	11
9. DIENSTDOEN IN KERKDIENTEN	14
10. OVERIGE AANBEVELINGEN	15
BIJLAGE I	16

(na opmerkingen in gemeenteberaad 15-11-2008 gewijzigd: pag. 8 kerkgemeenten i.p.v. parochies en pag. 9 aparte paragraaf)

1. INLEIDING

De organisatie van het kerkenwerk in onze gemeente en welke structuur daar het beste bij zou kunnen passen, is vanaf 2001 regelmatig binnen de kerkenraad onderwerp van gesprek en overleg geweest. Het ging daarbij met name over de vraag hoe de communicatie tussen kerkenraad en gemeente verbeterd kan worden.

In 2002 heeft een commissie in opdracht van de kerkenraad zich daarin verdiept. Deze commissie bestaande uit Bert Bos, Willemien Jansen en Arnold Hoek, maakte een analyse van de opbouw van de gemeente, de werkwijze van de kerkenraad en de activiteiten binnen de verschillende facetten van het kerkenwerk. Tevens werd de situatie van de kerkelijke gemeente in Son ten voorbeeld gesteld voor onze gemeente. In Son heeft men vanaf 1991 een nieuw model van organisatie gekozen waarmee goede ervaring was opgedaan.

De commissie heeft in 2002 haar voorstel met een aantal aanbevelingen ingediend bij het moderamen. De belangrijkste aanbevelingen waren:

- beperk het kerkenraadswerk tot besturen,
- creëer autonome ambtsgroepen,
- iedere ambtsgroep maakt een jaarplan,
- kerkenraad keurt jaarplan goed en zorgt voor middelen.

Binnen de kerkenraad vroeg men zich af of door het voorgestelde model, waarbij gewerkt wordt met autonome ambtsgroepen, de communicatie tussen kerkenraad en gemeente in voldoende mate zou verbeteren. Tijdens het bezinningsweekend van de kerkenraad in 2003 werd toch een wat andere weg ingeslagen. Er werd voorkeur uitgesproken voor een model met wijkteams en enkele taakgroepen. Om diverse redenen zijn het moderamen en de kerkenraad er niet aan toegekomen om de aanbevelingen die de commissie had voorgesteld door te voeren.

In 2006 werd de draad opnieuw opgepakt. Er werd een nieuwe commissie ingesteld bestaande René Munnikhof, Joz Bruggeman en Marco Evertse. Deze commissie kreeg de opdracht onderzoek te doen naar het veranderingsproces zoals dat in Son had plaatsgehad. Ook werd het model van Oss bekeken. In Oss werkt men met een kleine kerkenraad en een aantal werkgroepen.

In september 2007 presenteerde deze commissie haar aanbevelingen aan de kerkenraad. Het model Son werd aanbevolen. Met name omdat de structuur eenvoudig is. De commissie benadrukte dat die verandering in organisatie het resultaat was van het bezinningsproces dat bij Son in de jaren 1990/1991 had plaatsgevonden. Dat proces heeft Son beschreven in het rapport "Door Bezinning tot Vernieuwing". De commissie benadrukte dat er in Son geen rol meer is voor een moderamen zoals in onze gemeente. Men werkt er met een kleine kerkenraad waarin elke ambtsgroep een vast afgevaardigde heeft. Met nadruk op het ambt aller gelovigen werd in Son het model met autonome ambtsgroepen toegepast. Goede communicatie tussen kerkenraad, ambtsgroepen en gemeente is volgens de commissie van wezenlijk belang. De invoering van een jaarlijks gemeenteberaad waar kerkenraad en ambtsgroepen het beleidsplan presenteren is een mogelijkheid om de communicatie binnen onze kerkelijke gemeente te verbeteren.

2. OPDRACHT

Eind 2007 besloot de kerkenraad om een werkgroep 'Samen Besturen' te formeren die het model Son verder moest uitwerken. Vanuit elke taakgroep werd één lid afgevaardigd in de werkgroep, de voorzitter was een gemeentelid, geen lid van kerkenraad of ambtsgroep. Totaal 8 personen.

De opdracht:

De nieuwe werkgroep Samen besturen Best, Oirschot, de Beerzen werkt het Sonse model uit, waarbij tevens de verantwoordelijkheden van de diverse ambtsgroepen en de verantwoordelijkheid en bevoegdheden van de nieuwe kerkenraad worden benoemd. De werkgroep brengt op 1 maart 2008 het uitgewerkte voorstel in bij het moderamen en de kerkenraad.

3. PLAN VAN AANPAK

De werkgroep kwam meerdere malen bijeen waarbij achtereenvolgens een aantal zaken werd behandeld:

- De opdracht van de kerkenraad werd besproken
- Overleg met de commissie die de verkenning in Son had uitgevoerd
- Het rapport “Door Bezinning tot Vernieuwing” van Son werd doorgenomen
- Het stappenplan op 13 maart 2008 gepresenteerd in de kerkenraad
- Gesprekken van meerdere leden van de werkgroep met hen bekende gemeenteleden van de Protestantse Gemeente te Son over hun ervaring met het ‘model Son’
- Gesprek met de voorzitter van de kerkenraad van PG Son, die is gevraagd om toelichting te verschaffen over het model in de praktijk
- Presentatie van het model Son op 28 mei 2008 in een gemeenteavond en waar om reactie is gevraagd
- De plaatselijke regeling (interne kerkorde) van Son werd vergeleken met die van onze gemeente
- Extra gelegenheid geboden aan de gemeente voor vragen en reactie, inloopavonden op 23 en 29 september
- Voorstel uitgewerkt voor wijziging van onze Plaatselijke regeling indien er met autonome ambtsgroepen gewerkt zal worden
- Kader en criteria opgesteld voor taken van ambtsdragers en van andere gemeenteleden.

4. NAAR EEN ANDERE ORGANISATIESTRUCTUUR

Op basis van ons onderzoek en onze gesprekken is de werkgroep van mening dat de bestaande organisatievorm van onze gemeente nogal eens een belemmering is om met plezier aan het werk te gaan. Enkele van de bekende bezwaren worden hier nog eens genoemd.

- Aan het kerkelijk leven wordt leidinggegeven door de kerkenraad. De grootte van de kerkenraad (ca. 25 ambtsdragers) en de frequentie van samenkomsten (8 à 10 maal per jaar) werken vaak belemmerend voor een slagvaardig beleid.
- Het feit dat alles via de kerkenraad geregeld moet worden is erg omslachtig en werkt niet stimulerend.
- Hoewel in het moderamen ook de taakgroepen zijn vertegenwoordigd is het moderamen in die vorm niet bevoegd tot besluitvorming.
- Mede in verband met tijdsbelasting wordt het steeds moeilijker om nieuwe ambtsdragers te vinden die willen treden in de voetsporen van hun voorgangers. Het feit dat bij ons alle ambtsdragers als ouderling of diaken tevens lid zijn van de kerkenraad vormt vaak een belemmering.
- De afstanden tussen moderamen, kerkenraad en de rest van de gemeente zijn te groot.
- Er is meer ruimte nodig voor het betrekken van gemeenteleden. De huidige structuur van onze kerk is daarvoor niet activerend genoeg.
- Het is belangrijk zoveel mogelijk gemeenteleden (die dat willen) te betrekken bij de diverse activiteiten. Beslissingen kunnen dan daar genomen te worden waar de consequenties goed zijn te overzien. De kerkenraad zou zich dan moeten beperken tot het coördineren en het stimuleren van het gemeentewerk.
- In de bestaande situatie is niet duidelijk waar de grenzen en bevoegdheden van het ambt liggen. Wat is voorbehouden aan ambtsdragers en wat doen andere gemeenteleden?

Om één en ander beter te laten functioneren zou de organisatie aangepast dienen te worden en moeten er goede afspraken gemaakt worden. Er is een 'lokale' kerkorde nodig. In onze Plaatselijke regeling zullen die afspraken vastgelegd moeten worden.

Een levende gemeenschap vraagt om kleine groepen als werkvorm, zowel met het oog op het leren en het verrichten van allerlei taken in de gemeente als op de geloofsbeleving.

De werkgroep is van oordeel dat de verantwoordelijkheid van het gemeente-zijn bij de gemeenschap zelf ligt. Het ambt aller gelovigen kan meer tot zijn recht komen als de betrokkenheid en medewerking van alle leden van de gemeente wordt vergroot. Dat kan door het instellen van een gemeentevergadering en de open uitnodiging om deel te nemen aan het werk van de ambtsgroepen. Dus actief communiceren en werven. Bij de manier waarop het kerkenwerk wordt georganiseerd moet daar terdege rekening mee worden gehouden.

Op basis van ons onderzoek en onze gesprekken is de werkgroep van mening dat invoering van het model Son voor onze kerkelijke gemeente een aantal bezwaren zou kunnen opheffen.

Uitwerking van het model Son voor onze kerkelijke gemeente zal het volgende betekenen:

- De samenstelling van de kerkenraad zal dienen te wijzigen. Het aantal kerkenraadsleden wordt verminderd. De kerkenraad zal dan bestaan uit 9 ambtsdragers: preses, scriba, predikant en de vaste vertegenwoordigers van de ambtsgroepen Eredienst, Pastoraat, Diaconaat, Jeugd, Vorming & Toerusting en de ambtsgroep Beheer. De 'nieuwe' kerkenraad is qua samenstelling gelijk aan het moderamen in de bestaande situatie maar is bevoegd tot besluitvorming.
- De taakgroepen worden voortaan autonome ambtsgroepen die functioneren binnen het taakgebied dat in de kerkorde en Plaatselijke regeling is vastgelegd. De gemeenteleden

worden uitgenodigd om gedurende het jaar mee te werken aan de taken van de verschillende ambtsgroepen. Elke ambtsgroep maakt van haar vergadering schriftelijke verslag dat ook aan de scriba van de kerkenraad wordt toegezonden. Elke ambtsgroep stelt evenals de kerkenraad jaarlijks een beleidsplan of werkplan op of stelt het plan bij waarin de voor het komende jaar voorgenomen activiteiten van de ambtsgroep worden omschreven.

- Ambtsgroepen en kerkenraad leggen hun werk-/beleidsplannen jaarlijks voor aan de gemeentevergadering (gemeenteberaad). Gemeentelieden worden opgeroepen hun eigen verantwoordelijkheid te tonen door te reageren op de plannen en werkzaamheden van de ambtsgroepen. Ambtsgroepen en kerkenraad zullen hun beleid of voornemens daarop aanpassen. De kerkenraad zal de deelplannen samenvoegen tot een totaal beleidsplan wat de kerkenraad vaststelt.
- De kerkenraad gaat zich in eerste instantie richten op besturen en krijgt in het bijzonder tot de taken:
 - a. Waken over de identiteit van de gemeente. Dat is bezig zijn met de vraag: "Of en hoe zijn we gemeente van Jezus, hoe zijn we kerk?" en dergelijke, maar ook bestuurlijk:
 - Toetsen van activiteiten van de ambtsgroepen aan de koers zoals die is uitgezet in de gemeentevergadering
 - b. Mensen en groepen ondersteunen en de eenheid en gemeenschap bevorderen
 - Zorgdragen voor een adequate coördinatie en integratie van activiteiten verricht door de ambtsgroepen, met inbegrip van de coördinatie voor ambtsgroepen en oecumene
 - c. Voorwaarden scheppen voor het goed functioneren van de gehele gemeente
 - Gemeentevergadering voorbereiden
 - Mee zoeken en de coördinatie bij de te vervullen vacatures (zie plaatselijke regeling)
 - Zorgdragen voor continuïteit,
 - d. Naar buiten toe bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen voor heel het reilen en zeilen van de gemeente
 - e. Vertegenwoordiging van de gemeente naar buiten toe (meerdere vergaderingen, samenleving)

Om één en ander in de nieuwe situatie beter te laten functioneren zal de organisatie aangepast dienen te worden en goede afspraken gemaakt moeten worden.

De afspraken zullen in onze plaatselijke regeling vastgelegd dienen te worden. De werkgroep heeft hiervoor reeds een voorstel in concept opgesteld dat aan de kerkenraad zal worden aangeboden. De kerkenraad dient tot vaststelling daarvan te besluiten nog in zijn bestaande samenstelling.

De werkgroep heeft de taakgroepen verzocht om elk voor zich in een algemeen kader de taken en verantwoordelijkheden voor hun ambtsgroep te beschrijven. Die kaders zullen als bijlage aan de plaatselijke regeling worden toegevoegd. Na instelling van de ambtsgroepen moeten deze hun taken en bevoegdheden zelf verder invullen en aan de gemeente voorleggen.

De koers die de gemeente aan wil houden wordt omschreven in het missiedocument ¹ van Protestantse Gemeente te Best, Oirschot en de Beerzen. Dit missiedocument werd op 28 mei 2008 voorgelegd aan de gemeentevergadering waar de tekst inhoudelijk werd toegelicht en besproken. Dit heeft geresulteerd in enkele kleine wijzigingen in de tekst van de missie/doelstelling die nog door de kerkenraad moet worden vastgesteld.

¹ Zie voor de tekst bijlage 1

5. TAAKGROEPEN WORDEN AMBTSGROEPEN

De kaders van voorgestelde ambtsgroepen zijn:

Eredienst

- Verantwoordelijkheid dragen voor de wekelijkse kerkdienst
- Nagaan wat mogelijk en gewenst is
- Zoeken naar vormen die aansluiten bij deze tijd zonder de waarde van de traditie uit het oog te verliezen
- Jong & Oud vieringen organiseren

Diaconaat

- Verantwoordelijkheid om de gemeente nog meer te betrekken bij de samenleving en de daar levende problemen (armoede en eenzaamheid)
- Dit betreft zowel samenlevingsvraagstukken hier ter plaatse, in ons land en wereldwijd (binnenlands diaconaat, zending, werelddiaconaat en ontwikkelingssamenwerking)
- Streven om waar dat enigszins mogelijk is, de werkzaamheden samen met de andere kerkgemeenten ter hand te nemen

Pastoraat

- Verantwoordelijkheid om de onderlinge contacten tussen gemeenteleden over en weer te onderhouden om te weten wat er leeft. Informatie doorgeven vanuit ambtsgroepen en kerkenraad. Inventariseren van signalen, mogelijkheden en ideeën van gemeenteleden. Eventuele problemen opsporen. Omzien naar elkaar ook in bredere zin (oecumene)
- Zowel individueel huisbezoek als wijkgericht groothuisbezoek gebruiken als vorm voor ontmoeting en gesprek en bevordering van onderling pastoraat.
- Persoonlijk pastoraat in bijzondere omstandigheden (denk aan stervensbegeleiding, specifieke geloofsvragen, enz)

Vorming & Toerusting

- Verantwoordelijkheid voor continuïteit en samenhang van alles wat er in onze gemeente wordt geleerd en onderwezen. Daarbij kan het zowel gaan om het leren en vergroten van het eigen inzicht van de gemeenteleden (vorming), als om het ondersteunen van de gemeenteleden en van de ambtsdragers bij hun taak binnen de gemeente (toerusting).

Jeugd

- Verantwoordelijkheid voor het doorgeven van de bijbelse boodschap aan kinderen en jongeren
- Zoeken naar ontmoetingsmogelijkheden tussen ouderen en jongeren
- Verantwoordelijk voor reeds bestaande en toekomstige activiteiten (kindernevendienst, jeugdkerk)

Beheer

- Verantwoordelijkheid voor het scheppen en onderhouden van middelen (financiën, ruimte, administratie) die het uitvoeren van de diverse activiteiten van de kerkelijke gemeente mogelijk moeten maken
- Jaarlijkse geldwerving (kerkbalans)
- Onderhoud en instandhouding van de gebouwen en terreinen (kerken, pastorie, protestantse begraafplaats)

6. KERKENRAAD

Kerkenraad

- a. Waakt over de identiteit van de gemeente. Dat betekent bezig zijn met de vraag: "Of en hoe zijn we bezig met de dingen van de Heer, of en hoe we gemeente van Jezus zijn?" of met concrete deelvragen zoals:
 - Ervaren de gemeenteleden de gemeente als een plaats waar ieder zichzelf mag zijn, waar ruimte is voor de ander?
 - Welke plaats heeft gebed, omgang met de bijbel en meditatie in het leven van de gemeente? (vieren)
 - Is de gemeente betrokken bij vragen over gerechtigheid, vrede, relaties tussen mensen en volkeren? (dienen)
 - Toetsen van activiteiten van de ambtsgroepen aan de koers zoals die is uitgezet in de gemeentevergadering.
- b. Ondersteunt mensen en groepen om de eenheid en gemeenschap te bevorderen.
 - Zorgdragen voor een adequate coördinatie en integratie van activiteiten verricht door de ambtsgroepen, met inbegrip van de coördinatie voor ambtsgroepen en oecumene.
 - Communicatie bevorderen, groepen met elkaar in contact brengen, bemiddeling in conflicten.
- c. Schept voorwaarden voor het goed functioneren van de gehele gemeente
 - Gemeentevergadering voorbereiden en leiden
 - Mee zoeken en de coördinatie bij het vervullen van vacatures
 - Zorgdragen voor continuïteit
- d. Draagt naar buiten toe bestuurlijke verantwoordelijkheid voor heel het reilen en zeilen van de gemeente
- e. Vertegenwoordigt de gemeente naar buiten toe
 - classis, landelijke contacten PKN
 - naar de samenleving, oecumene

7. PLAATSELIJKE REGELING AANPASSEN

De plaatselijke regeling van de Protestantse Gemeente Best, Oirschot en de Beerzen werd in 2006 voor de eerste maal vastgesteld. De plaatselijke regeling waren onderdeel van de documenten die een rol speelden bij de vereniging van de Hervormde Gemeente te Best, Oirschot en de Beerzen en de Gereformeerde Kerk te Best tot een Protestantse Gemeente die deel uitmaakt van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). De werkgroep heeft de bestaande plaatselijke regeling doorgenomen en kwam tot de conclusie dat aanpassing onvermijdelijk is als de organisatie volgens het model Son ingericht wordt.

De werkgroep heeft een voorstel voor de plaatselijke regeling van de Protestantse Gemeente te Best, Oirschot en de Beerzen uitgewerkt waarin voornamelijk de zaken die betrekking hebben op de samenstelling en werkwijze van de kerkenraad en ambtsgroepen zijn aangepast. Zo is er een artikel toegevoegd dat vermeldt dat tenminste eenmaal per jaar een gemeentevergadering (gemeentebeeraad) gehouden wordt waar kerkenraad en ambtsgroepen de gang van zaken toelichten en de gemeenteleden over hun voornemens informeren.

Aan de nieuwe plaatselijke regeling is een bijlage toegevoegd waarin de werkwijze van de ambtsgroepen wordt verwoord.

Voor het overige heeft de werkgroep gemeend om in het voorstel wijziging van de plaatselijke regeling te beperken tot enkele kleine aanpassingen waaronder een toevoeging aangaande de tekenbevoegdheid van de administrateur van het College van Kerkrentmeesters en wordt nu de periode van het voor gemeenteleden ter inzage leggen van jaarrekeningen en begrotingen in de regeling vermeld.

De standaardtekst van de artikelen van de ordinantiën van de PKN is verder ongewijzigd in het voorstel voor de plaatselijke regeling opgenomen.

8. WAAR LIGGEN DE GRENZEN EN BEVOEGDHEDEN VAN HET AMBT?

Omdat wordt voorgesteld om het gemeentewerk onder te brengen in een aantal ambtsgroepen komt de vraag naar boven wanneer en bij welke taak we spreken over een ambt en bij welke taken we dat niet willen doen. Met andere woorden wanneer is men ambtsdrager en wanneer (nog) niet.

Om die vraag gefundeerd te kunnen beantwoorden moeten we wat meer over de ontwikkeling van het ambt in de loop der tijd kennen. Informatie over het ambt in de traditie van de Reformatie vonden we in het rapport 'Door bezinning tot vernieuwing' (1991) van de protestantse kerkgemeenschap te Son. In de beleidsnotitie die de kerkenraad in Son in 1996 heeft vastgesteld troffen we een duidelijk overzicht aan over de ontwikkeling van het ambt in de loop der tijd. Ter kennisneming hebben we hieronder enkele citaten opgenomen.

We zien dat de eerste Joods-christelijke gemeenschappen zich op dit punt niet onderscheidde van de wijze van organisatie van de Joodse synagoge: gekozen oudsten dragen verantwoordelijkheid namens de gemeenschap voor een bepaalde tijd. Op dezelfde wijze werden overigens ook dorpsbesturen gevormd.

In de meer gemengde (Joodse en niet-Joodse) gemeenten bracht de praktijk van de Maaltijd de noodzaak met zich mee om daarnaast speciale 'tafeldienaren' aan te stellen: de diakenen. Aangezien deze diakenen als 'spending department' goederen te beheren kregen, was toezicht nodig in de persoon van de bisschop.

Paulus maakt het ambt onderdeel van de charismatische structuur van de gemeente: het gaat er om, dat de (bij ieder aanwezige) geestesgaven ten dienste kunnen komen aan de gemeenschap. Het algemene ambt van iedere gelovige (het zgn. 'priesterschap van de gelovige') krijgt zo de absolute voorrang boven elk bijzonder ambt.

In de latere brieven van het N.T. merken we dat de organisatie van de gemeentes meer wordt beïnvloed door de manier waarop het Romeinse Rijk werd bestuurd, met soms grotere gebieden onder een bisschop.

De eerste eeuwen van de kerk vertoont haar organisatie steeds meer de trekken van de Romeinse magistratuur: bisschoppen besturen de gemeente in een stad en daarmee ook het omliggende platteland en de oudsten worden tussen bisschop en diaken ingeschoven in een hiërarchische lijn. In de middeleeuwen blijft dit intact, waarbij in het Westen de gebieden waarover een bisschop heerst steeds groter worden.

Maar toch verandert het ambt van bisschop onder invloed van het 'wereldlijke' bestuur: hij wordt dikwijls een leenman van de keizer en de gelijke van graven en hertogen. De oudste wordt een priester, die een offerrite moet voltrekken; hij is niet meer een vertegenwoordiger van het volk, maar van de bisschop. Het diaconaat verdwijnt naar de achtergrond en wordt een voorstadium van de priesterwijding.

Calvijn maakt de figuur van de oudste weer tot het centrale ambt. De predikant is in zijn visie een bijzonder soort ouderling. De diaken is bij hem vooral bezig met armenzorg en maakt geen deel uit van de kerkenraad, het presbyterium. We kunnen vandaag ook bij Calvijns ambtsopvatting invloed waarnemen van het in zijn tijd moderne burgerlijke bestuur: de figuur van de ouderling vertoont veel gelijkenis met de regenten, die dan de steden regeren.

In de 19^e eeuw werd de Ned. Herv. kerk bij koninklijk besluit 'aangepast' aan de toen heersende staatsopvatting van het verlichte despotisme, waarbij de kerk een der organen van de staat werd. Het beheer werd losgekoppeld van de kerkenraad en de predikant sterk verzelfstandigd tegenover de kerkenraad.

Na de laatste wereldoorlog werd bij de nieuwe kerkorde de beheersouderling ingesteld, die deel uitmaakt van de kerkenraad waar inmiddels ook de diaconie bij behoorde. Zowel bij hervormden als gereformeerden ontstonden allerlei nieuwe functies, die soms wel (bijvoorbeeld jeugdouderling) en soms niet (bijvoorbeeld nevendienst) als ambt werden gezien.

Deze nieuwe taken lieten zich maar moeizaam inpassen in het klassieke patroon van ouderlingen en diaken en in vele gevallen kwam het daar ook niet van.

In de kerkorde van de PKN is er ten aanzien van de traditionele ambten niets wezenlijks veranderd. Nieuw is de kerkrentmeester die benoemd en bevestigd wordt maar die geen lid is van de kerkenraad. Ook is in de kerkorde geregeld dat de gemeente meer dan in het verleden over zaken gekend en gehoord dient te worden.

Wij zien dus dat algemeen erkende taken binnen de gemeente, die nauw verband houden met het evangelie een ambtelijk karakter dragen. We vinden ook, dat het ambt binnen onze gemeente de gaven van alle gelovigen moet dienen. In onze gemeente hebben we al een zestal aandachtsvelden gekozen waarbinnen we de diverse taken binnen de gemeente zijn gebundeld. Rondom die aandachtsvelden hebben zich taakgroepen gevormd, waarin ambtsdragers en niet-ambtsdragers samenwerken. En omdat we vinden dat die taakgroepen er moeten zijn en ze uitdrukking vormen van onze evangelische opdracht, noemen we die groepen: Ambtsgroepen.

De ambtsgroepen zullen bestaan uit een kern van mensen, die in opdracht van de gemeente verantwoordelijkheid dragen voor het werk op het terrein van hun ambtsgroep, aangevuld met mensen die op een of meer onderdelen van die taak hun bijdrage leveren, maar niet permanent deel uitmaken van de ambtsgroep.

Een voorbeeld: In de ambtsgroep Eredienst zitten enkele mensen,, die door de gemeente zijn aangewezen en bevestigd, en die ervoor moeten zorgen dat alles rondom de zondagse kerkdiensten goed loopt. Dat doen ze voor de hele periode van hun benoeming, bijvoorbeeld vier jaar. Maar de gemeenteleden die mee willen helpen om de cyclus in de Goede Week voor te bereiden en te laten slagen, zijn daar in principe welkom bij. Zij zijn (tijdelijke) medewerkers van de ambtsgroep, maar nog geen kernleden.

Als we er naar zoeken wie in de ambtsgroepen 'het ambt dragen', dan zijn dat de benoemde, permanente kernleden. Het verschil tussen pastorale ouderlingen en pastorale medewerkers is verdwenen. Beiden zijn voor een bepaalde periode benoemd en daarom kernlid van de ambtsgroep Pastoraat.

Taken die niet ad hoc maar voor en periode van tenminste vier jaar worden uitgevoerd en die nauw verband houden met het evangelie noemen we een ambt

Ter wille van de continuïteit zal elke ambtsgroep uit een vaste kern moeten bestaan. Over de grootte en de samenstelling van de vaste kern zullen per ambtsgroep nog nadere afspraken gemaakt moeten worden. De leden van deze kern worden voor een periode van vier jaren benoemd op voor-

dracht van de kerkenraad en de ambtsgroep. Deze kernleden zijn de ambtsdragers en worden voorgesteld aan de gemeente en bevestigd in een kerkdienst.

Om een zo groot mogelijke betrokkenheid van gemeenteleden mogelijk te maken zullen de bijeenkomsten van de ambtsgroepen zoveel als maar even kan openbaar moeten zijn. Alleen wanneer het echt nodig is, bijvoorbeeld ter wille van de privacy van personen, zullen ze alleen bestaan uit kernleden, die immers aan de gemeente o.a. geheimhouding hebben beloofd.

Samengevat: wanneer spreken we over een ambt?

- Als de taak nauw verband houdt met het evangelie
- De taak geen tijdelijk karakter heeft
- De taak bestuurlijke en beleidsmatige verantwoordelijkheden kent
- Bij uitoefening van de taak ter kennis kunnen komen met zaken die een vertrouwelijk karakter dragen en geheimhouding verplicht is
- Benoemd door de gemeente en bevestigd in een kerkdienst.

Voorts kunnen personen die een bepaalde deeltaak uitvoeren ook permanent c.q. ad hoc (afhankelijk van de taak) deel uitmaken van een ambtsgroep. Hierbij kan gedacht worden aan: financieel administrateur, ledenadministratie, contactpersonen bezoekwerk, enzovoorts. Ook deze personen nemen kennis van zaken met een vertrouwelijk karakter.

Daarom dienen zij ten overstaan van de gemeente een belofte af te leggen.

Ordinantie 4 artikel 2: Geheimhouding

1. Zij die een ambt dragen, zij die een dienst of een functie vervullen en zij die vanwege gemeente of kerk een taak vervullen, zijn geheimhouding verplicht ten aanzien van alle zaken die hun in de uitoefening van hun ambt, dienst, functie of taak ter kennis komen en een vertrouwelijk karakter dragen.
2. Deze geheimhoudingsplicht blijft bestaan nadat hun ambt, dienst, functie of taak is beëindigd.

9. DIENSTDOEN IN KERKDIENTEN

Bij de uitwerking van ons voorstel kwamen bij de werkgroepleden verschillende vragen naar boven die betrekking hadden op situaties in de praktijk. Want doordat we juist het begrip 'ambtsdrager' zijn gaan hanteren is het niet meer automatisch duidelijk wie als ouderling of diaken tijdens de kerkdiensten dienst zal doen.

We hebben daarom eerst gekeken hoe ze dat in Son geregeld hebben. Aldaar blijven traditionele termen 'ouderling' en 'diaken' juist voor de dienstdoenden in de kerkdienst intact. Voor wat betreft de diakenen spreekt het min of meer vanzelf dat de leden van de ambtsgroep diaconaat daarvoor in aanmerking komen, maar ook de bevestigde leden van de ZWO-groep.

In Son kunnen als ouderling-van-dienst niet alleen de leden van de ambtsgroep eredienst fungeren, maar ook die van de andere ambtsgroepen, inclusief de ambtsgroep beheer.

De werkgroep stelt voor om voor onze gemeente soortgelijke oplossingen na te streven.

Ook blijft voor sommigen vrijstelling van deze taak mogelijk zoals dat tot nu van toepassing is in onze gemeente. In Ordinantie 3 artikel 8 is die mogelijkheid vastgelegd.

De kerkenraad kan een ambtsdrager een bepaalde taak toevertrouwen en deze op grond daarvan van een deel van de in artikel 9, 10 of 11 genoemde taken vrijstellen.

Aanbevolen wordt om voor onze gemeente een lijst samen te stellen van ambtsdragers die bereid zijn om de taak van ouderling-van-dienst of die van diaken-van-dienst te vervullen. Let wel: combinatie van de taak van ouderling en van diaken door één persoon is uitgesloten.

De taak van ouderling-van-dienst kan worden vervuld door ambtsdragers die lid zijn van de ambtsgroepen Eredienst, Pastoraat, Vorming & Toerusting, Jeugd, Beheer of als ouderling zitting hebben in de kerkenraad.

De taak van diaken-van-dienst kan worden vervuld door ambtsdragers die lid zijn van de ambtsgroep diaconaat en van de bevestigde leden van de werkgroep ZWO en zij die als diaken zitting hebben in de kerkenraad.

Evenzo zou een lijst kunnen worden samengesteld van ambtsdragers/kerkrentmeesters en/of gemeenteleden die de kosterdienst willen vervullen tijdens de kerkdiensten.

10. OVERIGE AANBEVELINGEN

Aanbevelingen voor de kerkenraad:

- Organiseer als kerkenraad een tweede gemeenteberaad over 'Samen Besturen' en licht het voorgenomen besluit toe
- Neem als kerkenraad een besluit ten aanzien van de organisatie van het kerkenwerk
- Stel de leden van ambtsgroepen en kerkenraad jaarlijks voor aan de gemeente Combineer dit met de bevestiging van de nieuwe ambtsdragers (kernleden)
- Nodig de leden van de gemeente uit om als gemeentelid deel te nemen in een van de ambtsgroepen
- Ga actief leden werven voor ambtsgroepen, doe dat via gericht huisbezoek, door het er daar samen over te hebben. Ga vooral in gesprek met de 30-40-jarigen binnen onze gemeente
- Gemeenteberaad: plan de eerste keer als de plannen van ambtsgroepen en kerkenraad besproken worden meer tijd, spreidt het zo nodig over twee avonden uit

BIJLAGE I

MISSIE (doelstellingen)

De Protestantse Gemeente te Best, Oirschot en de Beerzen

- wil een open geloofsgemeenschap van de Protestantse Kerk Nederland zijn waarin gelovigen zich laten inspireren door de woorden van het Evangelie, zoals die tot uitdrukking worden gebracht in de verhalen uit het Oude en Nieuwe Testament. Verhalen die worden opgevat als een verzameling zeer verschillende geloofsgetuigenissen en waarbinnen – als consequentie daarvan – ruimte is voor een veelheid aan geloofsuitingen.
- komt wekelijks samen om het bevrijdende verhaal van God met de mensen te gedenken en te vieren, als een weg die mensen ook vandaag bevrijden mag en doet opstaan tot leven. Ervaart verkondiging daarbij niet als iets dat opgelegd wordt, maar als iets dat mensen ondersteunt in hun zoektocht. Is daarbij telkens weer op zoek naar vormen van geloofsbeleving en liturgie die voor jong en oud verstaanbaar zijn en herkenning oproepen (**vieren**).
- wil een gemeenschap zijn waar mensen in het spoor van Jezus de Goede Herder omzien naar elkaar, een naam hebben en gekend worden, samen vreugde en zorgen delen, een luisterend oor en meeleven ontvangen en zich zo gedragen weten. Vindt het daarbij essentieel dat ook jongeren in de gemeenschap een plekje vinden waar zij zich met hun vragen en hun twijfels gekend weten en zich thuis voelen. Wil laagdrempelig zijn voor al haar leden, vrienden van de gemeenschap en zij die nieuw ingekomen zijn (**gemeenschap**).
- wil een gemeenschap zijn waarin mensen in een open communicatie naar elkaar luisterend, op zoek zijn naar Gods bedoeling met deze wereld. Wil daarbij haar gemeenteleden toerusten en helpen om zich bewust te worden van wat het betekent om zelf en samen met anderen te geloven (**leren**).
- wil een gemeenschap zijn die dienend in de wereld staat, samenwerkend met anderen, derhalve naar buiten gericht is en omziet naar diegenen die hulp nodig hebben. Voert daarbij een actief beleid en biedt daadwerkelijk hulp (**dienen**).
- zoekt in dit alles een weg tussen traditie en vernieuwing. Dat wil zeggen: zij verliest niet uit het oog wat de kerk van eeuwen haar vandaag nog te zeggen heeft, maar zij heeft eveneens een open oog voor nieuwe en andere vormen van geloven.

1) VOORLOPIG ONDER VOORBEHOUD VAN DE GEMEENTEVERGADERING VASTGESTELD DOOR DE KERKENRAAD OP 20-11-2008